

РЕЦЕНЗИЯ

*От проф. д-р Ростислав Йовчев, преподавател по пиано
в Теоретико-композиторския и диригентски факултет в*

НМА „проф. Панчо Владигеров“

за доц. д-р Огнян Константинов
единствен кандидат в конкурса за „Професор по камерна музика
(виола)“ към катедра „Камерна музика и съпровод“ на ИФ на
НМА „Проф. Панчо Владигеров“

Ще започна рецензията си с финалните думи на кандидата в справката му за художествено-творческите приноси: *смятам популяризирането на виолата като солов и камерен инструмент, представянето пред публиката на съвременни български и световни композитори, на интересни и рядко изпълнявани произведения.* (цитат).

Тези приноси, които обхващат участието и активната роля на виолата в различни камерни състави, изпълняващи творби от широк кръг композитори и епохи е най-ценното от богатата творческа биография на родения през 1965 година изтъкнат наш инструменталист. В нея влизат високи изпълнителски постижения още като ученик и студент – два пъти първа награда от конкурса „Стефан Сугарев“, рецитали със сериозен репертоар през 1984 и 1988г. Напълно логично, на 24-годишна възраст той печели конкурс за солист-водач в оркестъра на БНР, а от 1993г. е член на най-престижния камерен оркестър у нас- „Софийски солисти“. Търсенията на младия виолист не приключват само с това. В различни периоди той е бил член на квартет „Димов“, свири в разнообразни формации, а от 2016г. е част от новосформирания ансамбъл – квартет „Големинов“. За да не повтарям други моменти от творческата биография, която се представя в останалите документи, ще посоча само, че Огнян Константинов е участвал

във всички реномирани фестивали у нас - „Софийски музикални седмици”, „Варненско лято”, „Мартенски музикални дни”, „Аполония”, „Пианиссимо”, „Фестивал на камерната музика” - гр.Пловдив, „Фестивал на камерната музика” - гр.Габрово, така и на значими чуждестранни фестивали като „Пражка пролет”, „Моцартови дни”- Байройт, „Europalia”, „Europamusicale” и др.

В представените справки, видно личи, че кандидатът с лекота покрива националните минимални изисквания. Наред с изброените сериозни творчески изяви (които ще коментирам по-нататък), доц. д-р Константинов прилага рецензии за тех от различни издания и известни наши музиколози- Пламен Джуров, Екатерина Дочева, както и от активно свирещи изпълнители като Георгита Бояджиева и Огнян Станчев. В тях се изтъква водещата роля на кандидата в популяризиране на виолата и нейния репертоар в музикалния живот не само на родната страна, но и в чужбина. Към всичко това, като попълване на останалите показатели влизат осъществяване майсторски клас (Добрич – 2018), член на жури и ръководител на ценни проекти, които служат отново на същата цел. Бих открил участието на доц. д-р Константинов в редакцията на квартет №3 от Големинов. Като си представим колко е negliжирано нотоиздаването у нас, подобна работа, включваща истински професионален поглед към творчеството на българските класици, заслужава специално внимание.

Като водеща творческа изява, кандидатът откроява реализацията на компакт-диск „Max Bruch Works for Clarinet and Viola”. Записан в I-во студио на БНР, заедно със Данчо Радевски – кларинет, Стефан Врачев – пиано и Симфоничния оркестър на БНР с диригент Григор Паликаров. Адмирации заслужава обръщане вниманието към един не толкова популярен автор и то към негови рядко свирени творби- Концерта за виола и кларинет със симфоничен оркестър и „Осем пиеси за виола, кларинет и пиано”. Отбелязано е, че това е единствения студиен запис с български

изпълнители във фонда на БНР, което го превръща в уникален в историята на българското изпълнителско изкуство- като време и творческо пресъздаване.

Друга важна точка от творческия живот на Огнян Константинов е са световните, или български премиери на произведения от нашето време. Поставена на първо място е световната премиера на “Blood Moon Rising” от Пол ван Брюхе. Написана специално за соло виола и камерния състав „Софийски солисти“, изпълнена в Централния Военен клуб през 2016г., а на фестивала в Габрово- през 2017, тя е отбелязана от кандидата като основен негов концертен принос. Виолата е откроена като солистичен инструмент, а оригиналният композиционен език както на солистичната партия, така и на оркестровата, прави тази творба истински ценна за съвременната музикална литература. А фактът, че е поверена за първи път за майсторските ръце на Огнян Константинов говори достатъчно добре за неговия технически и интерпретационен потенциал.

Още един ярък съвременен композитор осъществява задълбочен творчески контакт с доц. д-р Константинов. Йовчо Крушев оркестрира своята соната-елегия за виола, като тя прозвучава в този вариант за първи път на „Дни на виолата“ в НМА „проф. Панчо Владигеров“ през 2017г. Както самият кандидат изтъква, популяризирането на българската музика е негов приоритет, както и неоспорим принос. В този контекст може да се добави и изпълнението на К. Илиев – Соната за цигулка и виола и четири кратки пиеси за инструментален квинтет, състояло се в „Седмица на камерната музика“ в Добрич през 2018г., като откриването на фестивала беше изцяло посветено на творческото наследство на големия наш композитор и диригент.

Към премиерите се причислява и българската премиера на „Suon leader” от Джон Тавенър на 47-мия международен фестивал „Софийски музикални седмици”. 19.06.2016 г. НДК зала 9. И на международния

фестивал „Варненско лято”, 21.06.2016 г. в градската художествена галерия. Нестандартният състав на ансамбъла, сложната фактура е според думите на Константинов *„ истинско предизвикателство за участниците, и удоволствие за софийската и варненската публика. Представянето на толкова рядко изпълнявания композитор Джон Тавенър пред нашата аудитория смятам за особено важно и с приносен характер.“*

Ако се обърнем към по-класическия репертоар, то откриваме в приносната справка един мащабен проект - Интегрално изпълнение на струнните триа на В. А. Моцарт, Л. ван Бетовен и Ф. Шуберт - цикъл от четири концерта в камерна зала „България”, осъществено през 2017г. Камерната музика, създадена от виенските класици е била и си остава тест за съчетанието на високи инструментална умения, ансамблова гъвкавост, звукова палитра и най-вече стилова балансираност. Изчистената фактура поставя на изпитание и най-известните инструменталисти в световен план, затова подобно предизвикателство и осъществяването му на софийска сцена считам за най-високо постижение от камерния състав, в който освен името на кандидата личат и тези на още двама изтъкнати наши музиканти-цигуларят Йордан Димитров и челистката Георгита Бояджиева. Партията на виолата в ръцете на Огнян Константинов е може би най-важната в подобен състав, в който фактурата изисква идеален баланс на отделните елементи, с оглед общото изграждане на формата.

Към всичко казано дотук, бих искал да изтъкна още един важен факт- всички споменати концертни събития са записани и съставляват част от архивния фонд, или студийни записи на БНР, записи за компакт-диск, или личен фонд на кандидата. Подобен звуково-доказателствен материал се прибавя твърде рядко към творческите справки на кандидатите и в това отношение няма как да не се отбележи изключителната професионална добросъвестност, която съчетана с инструменталните и интерпретаторски умения на Огнян Константинов го издигат на качествено друга позиция

като кандидат за най-високата длъжност в българското висше образование- това на професор.

Иска ми се да погледна по-подробно и над останалите творчески изяви на кандидата, които въпреки че не са открити от него в справка за приносните моменти, будят адмирациите на всеки добре запознат с концертната практика у нас. Сериозно място заема активността на Огнян Константинов като квартетист- в репертоара с квартет „Димов“ се обхващат произведения като В. А. Моцарт – квартет KV 465, Й. Брамс - квартет №2, . Ф. Шуберт – Quartet-Satz и квартет оп.161, Л. ван Бетовен – квартет оп.74 „Арфите”, Р. Шуман – квартет №1, оп.41 и др.

Като част от създадения наскоро квартет „Големинов“ репертоарът им е значителен с творби и от българската национална школа- Й. Хайдн – квартет оп.33 №2, В. А. Моцарт – квартет KV 458 „Ловджийски”, М. Големинов – квартет №4 „Микроквартет”, Л. ван Бетовен – квартет оп.18 №4, Й. Хайдн – квартет оп.20 №4, А. Дворжак – квартет оп.96 „Американски”, Н. Паганини – „Гранд квартет”, Д. Верди – квартет, М. Големинов – квартет №3 и др.

Не бих искал да отмина и сериозната солова дейност на кандидата, която включва изпълнения на концерта за виола от Г.Ф. Телеман (документален запис на БНТ), концерт №3 за виола д`аморе на А.Вивалди (премиерно изпълнение за България, документален запис на БНТ), концерта за виола д`аморе и китара на А. Вивалди, Й.С.Бах – „Бранденбургски концерт №6 (документален запис на БНР), П. Хиндемит- „Траурна музика” (документален запис на БНР) и още много други.

Самият Константинов изтъква като значими участията си като организатор и изпълнител по време на наскоро учредените „Дни на виолата“ в НМА „проф. Панчо Владигеров“. Заедно със своите колеги, те търсят ярки, често неизпълнявани, или рядко звучащи на сцената творби и ги представят на публиката, с което доказват, че виолата често пъти е

незаслужено negliжирана в качеството си на интересен и значим солистичен инструмент.

Особено ценна за българската сцена и премиерата на концерта за виола „Кадиш” на Марк Копитман (док. запис от Студио 1 на БНР), която е и четвърто изпълнение на произведението в света. Впоследствие Константинов изпълнява това произведение и на проведения за първи път фестивал „Дни на виолата 2015” в НМА. Пак там той пресъздава и „Лакрима” на Б. Бритън – много рядко изпълнявано произведение у нас, и за първи път с оркестър. А през 2013 г. изпълнява заедно със КА „Софийски солисти” световната премиера на “Concerto Funebre” на композитора Крис Хунг (док.запис на БНР).

Изискванията за длъжността, за която Огнян Константинов кандидатства поставят сериозно въпроса за неговата педагогическа дейност. Справката, която той предлага е наистина впечатляваща и показва дългогодишна активност, през която кандидатът е оформил професионалната квалификация на не един и двама млади инструменталисти. Повечето от тях заемат отговорни позиции като оркестрант-солисти в най-престижните наши оркестри - „Софийска филхармония” (Виделин Джеджев, Боряна Кралева, Илина Илиева), СО на БНР (Филип Филипов – водач на втори цигулки, Йоан Латровалиев), оркестър на Софийската опера (Светлин Крачев, Иванина Желязкова, Димитър Райчев, Йоана Цанева), „Симфониета - София” (Георги Петров – водач на виолите) и др. По време на следването си, негови студенти участват с успех в национални и международни конкурси като солисти, или в камерни ансамбли - На осмият академичен камерен конкурс (2018 г.) Стефанос Димитриу и Милен Джуров (китари) печелят „Специална награда за най-добро изпълнение на произведение от XIX век”, както и II награда. На седмият академичен камерен конкурс (2017 г.) Светлин Крачев – цигулка и Владислав Ножаров – виола са удостоени с III награда.

Следват награди на негови студенти от международния конкурс за класическа китара „Акад.Марин Големинов” в гр.Кюстендил, а много от възпитаниците му са активни участници в участие в редица семинари и майсторски класове (на Максим Рисанов, Евгения Епщайн и др.).

Бих искал да обобща всички факти, изложени досега, а именно- доц. д-р Огнян Константинов е достоен кандидат за длъжността „професор“ в НМА. Той е в най-добрата си възраст като професионалист, съчетаващ дългогодишна кариера на инструменталист от всякакво естество – солист, солист-оркестрант във възможно най-престижните оркестрови състави у нас, квартетист с опит в два реномирани квартета, във втория от които са в етап на активно търсене и представяне на нов и непознат репертоар. Защитената научна степен „доктор“ дава основание да се счита, че кандидатът благотворно събира в своята биография качествата и на теоретик, който ентусиазирано ще предава знанията си на своите студенти.

Позицията му като член на катедра „Камерна музика“ дава шанс на инструменталисти с различна специалност да се докоснат до неговите знания и опит и да покрият разностранен като стил и жанр репертоар.

Всичко казано дотук ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на доцент доктор ОГНЯН КОНСТАНТИНОВ академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в катедра „Камерна музика“ (виола) в Национална Музикална Академия „проф. Панчо Владигеров“.

София, 14 април 2019г.

Проф. д-р Ростислав Йовчев